

MAGYAR GERONTOLÓGIA 12. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2020. 12. évf. Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

www. <https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia>

Időskorúak a karantén helyzetben

Huszi Éva - Bene Ágnes - Patyán László

Kulcsszavak: idősök, karantén, idős közösség, COVID19, kapcsolattartás

A Covid19 járvány 2020 tavaszán hazánkban több korlátozó intézkedés bevezetését tette szükségessé. A járvány által leginkább veszélyeztetett idősök sok szempontból a korlátozó intézkedések által leginkább érintett korcsoporttá is váltak.

Kutatócsoportunkkal 2020 május-júniusában az egész országra kiterjedő interjú adatfelvételre épülő kutatást végeztünk, melyben arra voltunk kíváncsiak, hogy a járvány kapcsán hozott korlátozó rendelkezéseknek milyen egyéni és közösségi hatásai voltak a 60+ népesség körében. Célunk a megjelölt célcsoport problémáinak, nehézségeinek definiálása volt helyi, közösségi kulcsemberek megkérdezésével.

A kutatás során olyan érintett, azaz 60 év feletti személyeket kérdeztünk meg, akik a saját közösségükben valamilyen központi szerepet töltenek be, ezáltal jó rálátásuk van a saját korcsoportjukban jelentkező mindennapos problémákra, nehézségekre, melyek az új típusú vírus kapcsán alakultak ki. A mintavételi keretet első körben a Magyar Nyugdíjasok Egyesületeinek Országos Szövetsége listája biztosította, ezt egészítettük ki a Nyugdíjas Klubok és Idősök „Életet az Éveknek” Országos Szövetsége szervezettel. Megyénként egy vezetővel és az általa ajánlott plusz egy fővel - akinek ugyancsak rálátása van az idősök közösségére - készítettünk interjút. A minta tervezett elemszáma 38 volt (megyénként két fő), végül 42 interjú realizálódott úgy, hogy minden megyét elértünk. Két megyében készült csak egy-egy és négy megyében több mint két interjú. Az interjúkat telefonon, illetve online készítettük. A megkérdezettek közül 26 nő és 16 férfi volt. A vizsgálatnak két fókusza volt: 1) közösségi szint – hogyan látják a szervezetek vezetői a saját közösségükhöz tartozók mindennapjait a járvánnyal kapcsolatos rendelkezések után 2) egyéni szint – milyen saját tapasztalata van a megkérdezettnek a járvány hatásaival kapcsolatban.

Az interjúk alapján általában elmondható, hogy a karantén idején az idősekkel foglalkozó szervezetek odafigyeltek tagságukra, igyekeztek fenntartani mindenkivel a kapcsolatot és többnyire az új infokommunikációs technológiát használva, összekötötték a tagságot egymással. A kapcsolattartás az információáramláson túl a szabadidős tevékenységekről szólt, számos innovatív ötlet valósult meg.

Az idősekre az összetartás az egymásra való odafigyelés volt jellemző. Leginkább azok esetében fogalmaztak meg problémákat, akik nagyvárosokban, lakótelepeken, erkély nélküli lakásokban éltek meg a karantént. A interjúalanyok meglátása és tapasztalatai szerint a vidékiek, illetve a kerttel, udvarral rendelkezők mentálisan is könnyebben vészték át a korlátozásokat. Általános tapasztalat, hogy az idősek betartották a szabályokat, viselték a maszkot, kesztyűt, bár a vásárlási korlátozást nehezebben fogadták. A karantén első 4-5 hetét általában otthoni tevékenységgel töltötték, viszont ennek lejárta után már érezték a társaság hiányát, a korlátozásokat nehezebben viselték. Legtöbben azt fogalmazták meg, hogy a gyerekekkel, főleg az unokákkal, dédunokákkal való kapcsolat hiányzott nagyon.

Az idősekkel foglalkozó szervezetek vezetői a karantén elején a már megszervezett programok lemondásával töltötték idejük nagy részét, illetve próbálták egyben tartani a közösséget. A járványhelyzet javulásával enyhülő intézkedések már lehetővé tették azt is, hogy a közösségek visszaállítására, újraindítására tegyenek lépéseket.

Összességében elmondható, hogy az idősekkel foglalkozó szervezetek és az ezekhez a közösségekhez tartozó idősek a karantén idején is próbálták fenntartani egymással a kapcsolatot, fontos volt számukra a közösségi élet, a közös programok, események. A közösség fenntartása reményében és érdekében képesek voltak újszerű, innovatív ötleteket is kitalálni és megvalósítani.

Az EFOP – 3.6.1. – 16-2016-00022 „Debrecen Venture Catapult Program” támogatásával készült.